

สรุปการลงพื้นที่ (One page Summary)

เยี่ยมเสริมพลังตำบลต้นแบบบูรณาการงานส่งเสริมสุขภาพ ๕ กลุ่มวัย และอนามัยสิ่งแวดล้อม
 ณ รพ.สต.โพนางดำตก อำเภอสรรพยา และเทศบาลตำบลห้วยงู อำเภอหันคา จังหวัดชัยนาท
 วันศุกร์ที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๙

ตามที่สำนักโภชนาการ กรมอนามัย ได้มอบหมายให้ นางสาวจุฑารัตน์ สุภาณวิวัฒน์ ตำแหน่ง
 นักวิทยาศาสตร์การแพทย์ปฏิบัติการ ร่วมลงพื้นที่กับคณะตรวจเยี่ยมเสริมพลังภายใต้โครงการ ๑๐๐ ตำบล
 ส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และเสริมพลังศูนย์อนามัยและพื้นที่เป้าหมาย
 ในการบูรณาการงานส่งเสริมสุขภาพ ๕ กลุ่มวัยและอนามัยสิ่งแวดล้อม เมื่อวันศุกร์ที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๙ ณ
 พื้นที่จังหวัดชัยนาท โดยคณะตรวจเยี่ยมจากส่วนกลางนำโดย นายแพทย์วัชรพงษ์ เพ็งจันทร์ อธิบดีกรมอนามัย
 ร่วมกับทีมนักวิชาการรุ่นใหม่ (Young Blood) ซึ่งเป็นตัวแทนจากสำนัก/กองในสังกัดกรมอนามัย พร้อมด้วย
 ทีมตรวจเยี่ยมจากศูนย์อนามัยที่ ๓ จังหวัดนครสวรรค์ ในระดับพื้นที่มีนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดชัยนาท
 ผู้บริหารระดับจังหวัดและระดับอำเภอให้การต้อนรับและแนะนำทีมจังหวัดชัยนาทที่ร่วมในการตรวจเยี่ยม

กิจกรรมที่ ๑ การต้อนรับจากทางจังหวัดพื้นที่

ผู้บริหารระดับจังหวัดและระดับอำเภอกล่าวต้อนรับและแนะนำทีมตรวจเยี่ยมจากจังหวัดชัยนาท
 หลังจากนั้นท่านอธิบดีกรมอนามัยแนะนำทีมจากกรมอนามัยพร้อมทั้งให้ทุกคนแนะนำตัว จากนั้นทางจังหวัด
 ได้นำเสนอเกี่ยวกับงานที่ได้ดำเนินการด้านสุขภาพ ท่านอธิบดีได้สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับหน่วยงานและปัญหา
 ในด้านต่างๆ เป้าประสงค์ในการพัฒนาสาธารณสุขจังหวัดชัยนาท คือ ประชาชนจังหวัดชัยนาทมีสุขภาพดี
 เจ้าหน้าที่มีความสุข ประเด็นยุทธศาสตร์ประกอบด้วย ๑. การพัฒนาสุขภาพตามกลุ่มวัย ๒. การพัฒนาและ
 จัดระบบบริการที่มีคุณภาพมาตรฐาน ครอบคลุมประชาชนสามารถเข้าถึงได้ ๓. การพัฒนาระบบบริหาร
 จัดการเพื่อสนับสนุนการจัดบริการ ๔. การมีส่วนร่วมของชุมชนและภาคีเครือข่ายด้านสุขภาพ ๕. การพัฒนา
 องค์กรแห่งการเรียนรู้ โดยมีวัฒนธรรมองค์กรคือ กัลยาณมิตร ความเป็นพี่น้องและการทำงานเป็นทีม สำหรับ
 อำเภอสรรพพามีการแบ่งงานออกเป็น ๒ กลุ่ม คือกลุ่มสนับสนุนและกลุ่มส่งเสริมฯ โดยงานที่เน้นในพื้นที่คือ
 เรื่องอนามัยการเจริญพันธุ์และสิ่งแวดล้อม ในเรื่องของการจัดสรรเงินงบประมาณมีแนวคิดการจัดสรรแบบ
 ชันบันไดคือจัดตามจำนวนประชากรในพื้นที่นั้นๆ

สิ่งที่ได้จากกิจกรรมนี้

๑. เห็นต้นแบบการบริหารงานของท่านอธิบดีในเรื่องของการครองใจคน สร้างขวัญและกำลังใจให้
 เจ้าหน้าที่ประจำพื้นที่ หลังจากทางจังหวัดได้รายงานตัวเสร็จและท่านได้สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับหน่วยงาน
 ตำแหน่งงานและหน้าที่ซึ่งแสดงให้เห็นว่าท่านให้ความสำคัญกับทุกคนและทุกตำแหน่ง อีกทั้งท่านยังได้
 สอบถามถึงจำนวนเจ้าหน้าที่ของทางศูนย์ว่ามีเพียงพอหรือไม่ รวมถึงสอบถามถึงความก้าวหน้าในแต่ละ
 ตำแหน่งงานว่ามีมากน้อยเพียงไร

๒. เห็นต้นแบบการวางตัวของนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดชัยนาทที่ท่านมีการวางตัวเป็นกันเอง
 เป็นพี่เป็นน้องกับเจ้าหน้าที่ ทำให้เข้าถึงได้ง่ายและทำให้คนที่เพิ่งพบกันรู้สึกถึงความเป็นกันเอง เป็นแบบอย่าง
 ที่ดีของคนทำงานในพื้นที่ซึ่งจำเป็นจะต้องทำงานกับประชาชนในพื้นที่รับผิดชอบ

๓. เจ้าหน้าที่ในพื้นที่ให้การต้อนรับเจ้าหน้าที่ส่วนกลางอย่างอบอุ่น

กิจกรรมที่ ๒ เดินทางไปเยี่ยมเสริมพลัง ณ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลโพนางดำตก อำเภอสรรพยา

โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลโพนางดำตกได้มีการจัดนิทรรศการโดยแบ่งตามกลุ่มวัย จากทางเข้าเป็นโต๊ะขายผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรเรียกว่า “ผักปลอดภัย” โดยผักที่นำมาจัดแสดงนั้นเป็นผักที่ปลูกในมุ้งเพื่อป้องกันแมลงและศัตรูพืช ลำดับถัดไปชมการรำต้อนรับ “แม่เทพธิดาทิ้ง ๗” ซึ่งผู้แสดงเป็นผู้สูงอายุหญิงล้วนในชุมชน จากนั้นท่านอธิบดีได้กล่าวเปิดงาน โดยประเด็นหลักที่กล่าว คือ เรื่องอายุเฉลี่ยคนไทยข้อมูลปี ๒๕๕๘ อยู่ที่ ๗๕ ปี แล้วจะทำอย่างไรให้คนไทยอายุยืนซึ่งจะนำไปสู่แผนยุทธศาสตร์ชาติที่ว่า “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” ดังนั้นกรมอนามัยจึงตั้งเป้าหมายให้คนไทย “ปลอดโรค ปลอดภัย จนถึงอายุ ๘๐ ปี” โดยแนวทางในการพัฒนาสุขภาพคือ อายุยืน มีความปลอดภัยและปลอดภัย ลดการตายก่อนวัยอันควร (การตายจากอุบัติเหตุ ฆาตกรรม ฆ่าตัวตายและฆาตกรรม) จากนั้นชมนิทรรศการ ๔ กลุ่มวัยจัดโดย ทีมสุขภาพตำบลโพนางดำตกและทีมภาคีเครือข่าย โดยการขับเคลื่อนระบบสุขภาพชุมชนตำบลจัดการสุขภาพ ๕ กลุ่มวัยแบบบูรณาการ ด้วยหลัก UCARE (U=ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมเรียนรู้, C=มีส่วนร่วม, A=ชื่นชมผลงาน, R=แบ่งปันทรัพยากร, E=การให้บริการ) นิทรรศการ ๔ กลุ่มวัยประกอบด้วย ๑. กลุ่มสตรีและเด็ก ๒. กลุ่มวัยเรียนและกลุ่มวัยรุ่น ๓. กลุ่มวัยทำงานและกลุ่มผู้สูงอายุ ๔. อนามัยสิ่งแวดล้อม จากนั้นเข้าร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้และรับฟังบรรยายสรุปผลการดำเนินงานแบบบูรณาการด้านส่งเสริมสุขภาพ ๕ กลุ่มวัยและอนามัยสิ่งแวดล้อมของตำบลโพนางดำตก

เรียนรู้จากพื้นที่

จุดเด่นของพื้นที่

-เจ้าหน้าที่ในพื้นที่มีความรู้ในเนื้อหาเป็นอย่างดีอีกทั้งยังมีความเข้าใจในบริบทของพื้นที่ที่ตนเองรับผิดชอบทำให้เกิดการปรับแผนการดำเนินงานหรือการให้บริการ เช่น การวางแผนทางการดูแลผู้ป่วย DM/HT และการสร้างนวัตกรรมมาใช้ร่วมกับการแก้ปัญหา

-การสร้างนวัตกรรม เช่น นวัตกรรมการดูแลผู้สูงอายุ(กางเกงผ้าอ้อมประยุกต์) เพื่อช่วยให้ผู้สูงอายุที่ติดเตียง ติดบ้านมาติดสังคมแทนอีกทั้งนวัตกรรมนี้ยังมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ได้ผลิตภัณฑ์ที่ดีต่อผู้สูงอายุในราคาที่ถูก

ข้อสังเกต

การร่วมมือในระดับภาคีเครือข่ายยังเห็นการร่วมมือในลักษณะที่สนับสนุนเงินทุนเป็นหลักแต่ในการบูรณาการงานหรือการร่วมงานในเชิงลึกยังเห็นได้น้อย ทั้งนี้อาจเพราะข้อจำกัดในการนำเสนอ

กิจกรรมที่ ๓ เดินทางไปเยี่ยมเสริมพลัง ณ ตำบลห้วยงู อำเภอหันคา

ทางพื้นที่ต้อนรับโดยชุดการแสดงจากเด็กในชุมชนและท่านอธิบดีได้มอบป้ายศูนย์ดูแลผู้สูงอายุในชุมชน พร้อมทั้งกล่าวเปิดงานและเน้นย้ำการทำงานแบบ “ประชารัฐ” นั่นคือการทำงานร่วมกันของ ๓ ส่วน คือ ประชาชน เอกชนและรัฐบาล บริษัท สร้างสุข ของตำบลห้วยงูที่มีหุ้นส่วนอยู่ ๙ หุ้นส่วนประกอบไปด้วย ภาคประชาชน เอกชนและรัฐบาล ก็สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลที่ให้ทุกจังหวัดมี บริษัทประชารัฐ ประเด็นเกี่ยวกับการดูแลผู้สูงอายุที่ควรมี care giver ซึ่งห้วยงูมีแล้ว แต่ควรเพิ่ม care manager (ห้วยงูมี ๑ คน) อีกทั้งท่านอธิบดียังได้กล่าวถึงประเด็นของการเลี้ยงลูกควรเลี้ยงด้วยนมแม่ และการเลี้ยงดูเด็กให้สูงที่สุด ส่วน จากนั้นแลกเปลี่ยนเรียนรู้งานด้านส่งเสริมสุขภาพ ๕ กลุ่มวัย และอนามัยสิ่งแวดล้อม โดยนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลห้วยงู ทีมชมรมผู้สูงอายุคุณภาพและทีมบริษัทสร้างสุขตำบลห้วยงู ประกอบด้วย ๑. โรงเรียนสร้างสุขผู้สูงอายุตำบลห้วยงู ๒. หมู่บ้านพอเพียงต้นแบบจัดการสุขภาพตนเอง ๓. การบริหารจัดการกองทุนสุขภาพขับเคลื่อนบูรณาการ ๔. กลุ่มวัย และอนามัยสิ่งแวดล้อม ๕. ชมรมผู้สูงอายุคุณภาพ ศูนย์ดูแลผู้สูงอายุระดับประเทศ

เรียนรู้จากพื้นที่

จุดเด่นของพื้นที่

-การร่วมมือกันเป็นอย่างดีของภาคีเครือข่ายในชุมชนห้วยงูมีความเข้มแข็งและมีการทำงานแบบบูรณาการกันมาอย่างยาวนานทำให้ชุมชนมีความเข้มแข็งเป็นอย่างมาก ดังจะเห็นได้จากบริษัท สร้างสุข เป็นการร่วมมือกันของ ๙ หุ้นส่วนในตำบลห้วยงู คือ เทศบาล, กองทุนสุขภาพตำบล, วัด, อสม., ชมรมผู้สูงอายุ, กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ตำบล, โรงเรียน และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

-การวางแผนงานอย่างมีระบบของภาคีเครือข่ายและการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบที่ชัดเจนทำให้ง่ายต่อการจัดการบริหาร

-การให้ความสำคัญกับผู้สูงอายุในพื้นที่ ดังจะเห็นได้จากการสร้างกิจกรรมรองรับ รวมถึงการสร้างสังคมคุณภาพของผู้สูงอายุ

ข้อสังเกต

ในกลุ่มวัยอื่นๆ ที่ไม่ใช่ผู้สูงอายุทางพื้นที่ได้มีการส่งเสริมเช่นกัน แต่การทำงานเป็นการนำเอาแผนการดูแลผู้สูงอายุมาเป็นแบบอย่างหรือแนวทางดังนั้นการแก้ไขปัญหาประชากรในกลุ่มวัยอื่นๆ อาจจะไม่ค่อยชัดเจนมากนัก

สิ่งที่เรียนรู้จากการเยี่ยมเสริมพลังตำบลต้นแบบฯ

-ได้เรียนรู้จากท่านอธิบดีถึงความเป็นผู้นำที่มีความเป็นห่วงลูกน้องในพื้นที่เป็นอย่างมากในเรื่องของความเพียงพอของเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงาน ความมั่นคงและก้าวหน้าของเจ้าหน้าที่ ดังจะเห็นได้จากการที่ท่านสอบถามจากเจ้าหน้าที่พื้นที่ อีกทั้งท่านยังมีความเป็นอาจารย์ให้แก่กลุ่ม young blood ซึ่งเป็นเหมือนนักเรียนของท่านตลอดเวลาดังจะเห็นได้จากการตั้งคำถามของท่านที่พยายามชี้แนะให้เราสนใจและพยายามคิดตามจากคำถามของท่านที่มีต่อเจ้าหน้าที่ในพื้นที่

-เรียนรู้ถึงการทำงานในระดับพื้นที่และการพยายามแก้ปัญหาของเจ้าหน้าที่ตามบริบทแวดล้อม เพื่อที่ส่วนกลางจะได้นำไปประยุกต์หรือปรับเปลี่ยนการทำงาน เพื่อสนับสนุนให้ระดับพื้นที่ทำงานได้ง่ายขึ้น

-ข้อสังเกต ในเรื่องของการกระจายแผ่นพับ หนังสือ ไปสเตอร์จากสำนักโภชนาการยังไม่ถึงในระดับพื้นที่จำเป็นต้องแก้ไขปัญหาอย่างเร่งด่วน

นางสาวจุฑารัตน์ สุภาณวัฒน์ ผู้สรุปรายงาน.